

## Regelbunden tillsyn i Västra skolan

Förskoleklass

Grundskola 1–6

### Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Nyköpings kommun och besökt Västra skolan den 25 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 15 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering.

### Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Västra skolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och fått möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

### Beskrivning av skolan

**Tabell 1:** Antal elever på Västra skolan

| Skolan        | Antal elever |
|---------------|--------------|
| Förskoleklass | 28           |
| Grundskola    | 125          |

Källa: Uppgifter från skolan 2009-01-15

Västra skolan är en grundskola belägen i centrala Nyköping. Verksamheten består av förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolan är en av Nyköpings äldsta. Den är förhållandevis liten, med ca 150 elever. Lärartätheten är 6,5 per 100 barn. I förskoleklassen är lärartätheten 4,8 per 100 barn. Man arbetar med åldershomogena klasser. Personalen är uppdelad i två arbetslag; F–3 samt 4–6. En specialpedagog arbetar med elever som behöver särskilt stöd samt handleder personal. Skolan leds av en rektor som har visst administrativt stöd från en områdesassistent med fakturering och elevregistrering, samt av en personal på skolan med schemaläggning. Ämnena idrott och hälsa, samt hem- och konsumentkunskap ges på en närbelägen skola, av behöriga lärare. Skolan har tillgång till en skolskog där eleverna i F–3 har undervisning varje vecka. Västra skolan deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan. Skolan är certifierad för Grön Flagg och Hållbar Utveckling. I skolan finns även skolbarnomsorg. Den verksamheten granskas på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i separat verksamhetsrapport.

## Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

# Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

## 1.1 Kunskapsresultat

**Tabell 2:** Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

|                                                                                      |           | 2007          |       | 2008          |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|---------------|-------|---------------|-------|
|                                                                                      |           | Västra skolan | Riket | Västra skolan | Riket |
| Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven | Engelska  | 90            | 85    | 96            | 87    |
|                                                                                      | Matematik | 86            | 72    | 96            | 73    |
|                                                                                      | Svenska   | 93            | 71    | 85            | 72    |

Källa: Uppgifter från skolan, 2009-01-15. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven.

### Kommentar och bedömning:

På Västra skolan har alla elever i årskurs 5 gjort de nationella proven i matematik, svenska och engelska varje år de senaste fem åren, enligt skolans redovisning. Andelen elever som uppnått kravnivån på proven de senaste två åren har varierat mellan 85–100 procent. Resultaten ligger väl till i förhållande till riksgenomsnittet. De elever som inte når kravnivån på de nationella ämnesproven får, enligt uppgift i intervjuerna, särskilda stödinsatser.

I övriga ämnen finns inga resultatsammanställningar på skolnivå varför Skolinspektionen inte kan bedöma skolans samlade kunskapsresultat. Det finns inte heller någon könsuppdelad statistik, varför ingen bedömning om det finns några skillnader mellan pojkars och flickors resultat kunnat göras. Eftersom lärarna följer upp resultaten bör skolsammanställningar lätt kunna genomföras.

Skolinspektionen bedömer att Västra skolan bör klargöra ovanstående i sitt kvalitetsarbete för att skapa tydlighet i var insatser behövs för ge alla elever ökade möjligheter att nå målen för utbildningen.

## 1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

### Bedömningspunkter

**1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| x                                                   |                 |

**1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| x                                                   |                 |

**1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | x               |

### Motivering

Enligt 7 kap.2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

De individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen utredarna tagit del av visar att planernas kvalitet varierar inom skolan. Det finns utvecklingsplaner av god kvalitet. Det saknas dock i urvalet som Skolinspektionen tagit del av, omdömen och sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen, vilket skolan behöver åtgärda. Dels framgår inte alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen i varje ämne, samt redovisas i ringa omfattning vilka insatser skolan avser göra, utan fokus är lagt på elevens bidrag. Detta behöver åtgärdas. Mer information finns i Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen.

### 1.3 Bedömning

#### Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

### 1.4 Genomförande av utbildningen

#### Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

6 (11)

**1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

## **1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**

### **Bedömningspunkter**

**1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

## **2 Normer och värden**

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

### **2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro**

#### **Bedömningspunkter**

**2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

**Motivering**

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Vidare ska planen mot kränkande behandling upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller, enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplanen. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Västra skolan har en plan som till stora delar uppfyller lagens krav. Av dokumentanalysen och intervjuer vid tillsynsbesök framgår att rektor och personal på skolan känner till lagen och dess ändamål samt att värdegrundsfrågorna integreras i undervisning och regler på skolan. Planen saknar dock en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning som ska vara utgångspunkt för vilka insatser som man avser att påbörja och genomföra under det kommande året.

Eleverna på skolan har inte heller medverkat när planen upprättats, setts över och följs upp. Arbetsprocessen med att utarbeta en likabehandlingsplan är värdefull eftersom den medför att frågor kring bemötande, förhållningssätt, synen på kränkande behandling m.m. levandegörs och konkretiseras i diskussioner och samtal. Av dessa skäl är det särskilt angeläget att eleverna ges möjlighet att delta i arbetet.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder enligt ovan behöver vidtas.

### 3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

#### 3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

##### Bedömningspunkter

##### 3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

##### 3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

##### 3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

##### Motivering

Av 2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen framgår följande. Undervisning i svenska som andraspråk ska om det behövs bl.a. anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas i stället för undervisning i svenska. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev.

Svenska som andraspråk är ett eget ämne med en egen kursplan och eleven ska få undervisning i antingen svenska eller svenska som andraspråk. Elever på Västra skolan som bedömts ha rätt till undervisning i svenska som andraspråk undervisas däremot inte i ämnet. Detta behöver åtgärdas. Beträffande rektors beslutsfattande se 3.3.2.

##### 3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

### 3.2 Personalens utbildning

#### Bedömningspunkter

**3.2.1** Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.2.2** Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

### 3.3 Rektors ansvar

#### Bedömningspunkter

**3.3.1** Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.3.2** Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

#### Motivering

Enligt 2 kap. 15 § grundskoleförordningen beslutar rektorn om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev.

På Västra skolan fattar inte rektorn sådana beslut. Detta behöver åtgärdas.

**3.3.3** Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

### 3.4 Kvalitetsarbete

#### Bedömningspunkter

**3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | x               |

#### Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Västra skolan följer upp elevernas kunskapsresultat på individnivå i samtliga ämnen, samt på skolnivå i ämnena engelska, matematik och svenska. På skolnivå saknas emellertid en systematisk uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Därmed saknas ett viktigt redskap för att genomföra förändringar av undervisningen i syfte att nå en ökad måluppfyllelse. Rektor ansvarar för att skolans resultat systematiskt följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, så att skolans utveckling främjas och en ökad måluppfyllelse nås.

Detta behöver åtgärdas.

**3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | x               |

#### Motivering

Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Skolans kvalitetsredovisning utgår från en inom kommunen centralt fastställd

mall beträffande redovisningens disposition och innehåll.

Västra skolans kvalitetsredovisning innehåller de områden som aktuell förordning kräver. I kvalitetsredovisningen dokumenteras dock kunskapsresultat alltför begränsat. Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska måste redovisas. Detta behöver åtgärdas.

Datum

Ort

2009-06-15

Linköping

IngBeth Larsson

Ingela Djurberg